

Adalékok a shadoni egyházhoz III.

Jelen írás harmadik darabja egy terveim szerint több részből álló sorozatnak, amellyel a shadoni Egyház leírásához járulok hozzá a magam szerény eszközeivel. Írásom a Summarium, a Papok, paplovagok II. és az Új Tekercsek kötetekre épül, valamint a Szürkecsuklyás Testvériség eddig közzétett munkásságára (a tőlük vett szó szerinti idézeteket jelzem). Azon néhány helyen, ahol ellentmondok valamely forrásnak, ezt a pontosítás szándékával teszem. Írásaim nem hivatalos kiegészítők Ynev világához (írókkal vagy kiadókkal nem egyeztettem) és bárki által szabadon felhasználhatók.

Faiosz – Shadon szerzetesei

Szent Calictus követői

A részeg ember bármekkorát eshet, tudvalévően semmi baja nem lesz. Maga az Isten vigyáz rá, és ezt szent Calictuson keresztül teszi. A részeg ember mindig igazat mond, és erre az Istennek tetsző tulajdonságra szent Calictus sarkallja őt. A részeg emberben felerősödnek az egyébként benne meglévő jellemvonások. Aki általában barátságos, abból szinte kicsordul a szeretet; aki vitéz, abban buzog a virtus; de aki sunyi és aljas, az részegen utálatos féreg. Szent Calictus maga tárja fel ezeket az erényeket és hibákat az Isten színe előtt. A másnaposság során az ember levezekli kevélységét és alakoskodását; belsejében máglyákat

gyűjt szent Calictus, lelkét szégyennel és kételyekkel mardossa.

Egy olyan hatalmas Birodalomban, mint Shadon, számtalan féle és fajta szeszes italt fogyaszt úr és paraszt, egyházi és világi. Ezt elsősorban a változatos földrajzi adottságok, másrészt a hagyományok határozzák meg.

Északon, Ellánia tartományaiban, a napfényes északi lankákon kitűnő minőségű szőlő terem, melyből remek borokat készítenek a szorgos gazdák. Édes vagy száraz, vörös vagy fehér, egyre megy: hagyományosan huszonegy fajta szőlőből több tucat fajta bort érlelnek illetve házasítanak. Az elfogulatlan ínycseck szerint (elfogultakra hallgatni pedig szent Arraberó szerint mindenkor botorság...) például az arany színű, muskotályos-mézédes adarrco az egész Délvidék legjobb édes fehérbora, a rubinköre emlékeztető telt, száraz shirra a predociak méltó vetélytársa, az áttetsző, könnyű, illatos cadarca pedig ihletet ad a legfaragatlanabb költőnek is. A hatszáznál több úgynevezett borvidék és a több ezer pincészet feltérképezése embert próbáló ám nemes feladat; az úri asztalokra szánt remekművek kiválasztását több tucat verseny, köztük három évente a Compella Borrora, a versenyek versenye segíti – amely nedű itt győz, az a világban bárhol megállja a helyét.

Ellániában tömény szesz is főznek: egyrészt törkölypálinkát, melyet olykor szőlő- vagy mazsola-ágyon érlelnek, másrészt borpárlatok számtalan fajtáját. Ez utóbbiak közt vannak olyanok, melyek egyetlen palackjéért azonos térfogatú aranyat fizetnek egyes ínyencek. A felhasznált borok közt olykor két-háromszáz évesek is vannak, több nemzedék legemlékezetesebb évjártatai; százféle bor, titkos egyéb összetevők – a legnagyobb palackozó házak mesterei vagy az általuk őrzött ősrégi receptúrák szó szerint kincseket érnek.

Rónföldön a bor savanykásabb, minőségében lényegesen gyengébb a napsütötte északi vidékekéhez képest (a méltán híres kavios nevezetes kivételével). Itt inkább a sörfőzés dívik, azt fejlesztették tökélyre. Árpa, kukorica, búza, komló, némelyik bizonyos arányban bizonyos ideig pirítva, felső-erjesztés, hideg pincékben alsó erjesztés, ászokolás; édeskés, savanykás, kesernyés ízek, vízként vedelhetőtől a borokkal vetekedő szesztartalmú mérgegig – Ellánia bor-kínálatát megszégyenítő bőséges paletta. A sörfőzdek száma a legóvatosabb becslések szerint is öt-hatezer között lehet, ebből ezer felett van azon üzemek száma, ahol többféle sört is előállítanak. A söröshordókat fuvarozó ökrösszekerek jellegzetes kolompolása hozzá tartozik Rónföld mindennapjaihoz.

Az itt előállított tömény szeszek is olykor gabonából készülnek, de nem vetekedhetnek a hossolok hasonló nedűivel. A különböző gyümölcs-pálinkáknak ellenben évezredek hagyománya van: szilva, barack, cseresznye, meggy, alma, körte, birs, apró bogyós gyümölcsök – egyre megy, a legtöbb udvarban hordókban rohad a cefre nyáron át, hogy az őszen pálinkává főzzék. Az igazi ínyencek persze itt is képesek legendás alkotások létrehozására: amikor Cheit, Yllinor királyát Shadlek városában fogadta a Megkísértés Napján Őfelsége, az ünnepi asztalra eléjük raktak egy lepecsételt agyagkorsót, melyben éppen századik éve érett a hétféle szilva cefréjéből főzött pálinka. Chei király, megkóstolva a szerényen csak Angyalok Itálának elnevezett nedűt, el ugyan nem mosolyodott, de arcára a meglegedettségnek olyan kifejezését öltötte, hogy kíséretének tagjai izgatottan súgtak össze.

A keleti hossolok földjén is terem ugyan szőlő, de az abból készült bor még a rónok szerint is inkább csak elrettentő példának való, az éles nyelvű ellánok pedig nem is hajlandók másnak, mint

lőrének vagy csigernek nevezni. (A csiger Ellániában és Rónföldön a friss törkölyre eresztett vízből készült szesz ital neve, más szóval kapásbor, azaz olyan ital, amelyet a szőlőkapálók kapnak. A hossol borok készítésekor a rossz nyelvek szerint a törkölyre öntött vízből nem csiger lesz, hanem valami olyasmi lé, amelyet fogyasztás helyett inkább azonnal vissza kellene önteni a lóba...) Ellenben a hossolok a különböző gyümölcsborok mesterei: alma- és meggyboraik valóban rendkívül finomak – és utóbbiak igen alattomosak is, amennyiben szinte itatják magukat a gyanútlanokkal, akik másnap aztán nyögve hívják szent Calictust. A sörfőzésnek szintén komoly hagyományai vannak errefelé; a rónokhoz hasonlóan számtalan sörfajtát készítenek, köztük gyümölcsös söröket is: almás, meggyes, málnás söröket, gyömbérsört és mézsört is.

Tömény szeszként a hossolok olykor sörpárlatokat is készítenek, igazán tökélyre azonban a gabonafélékből előállított szeszeket fejlesztették. Ezeknek a faszén-rétegen átszűrt, aranyszínű, állítólag kissé trágya-ízű (bár Megfontolt szent Quillium szerint trágyát kóstolni meglehetősen ostobaság...) nedűnek valóságos kultusza van Birodalom-szerte. Ránézésre meg sem lehet különböztetni (a kevésbé elfogultak szerint egyébként se) a filléres tucatárut az aranyárban mért mesterművektől.

A derindák földjén szintén folyik szőlőtermesztés, mely helyenként egész szép borokat képes produkálni (kivált a már említett kavios). Főleg rón gyökerű családok foglalkoznak sör- és pálinkafőzéssel is. A derindák azonban nem szoktak le ősi múltjuk egy jellegzetes örökségéről: a kumiszról. Más népek fiai (természetesen a pusztaiakat, a „disznóképűeket” kivéve) a szagát sem bírják, a kóstolásig általában csak fenyegetés hatására jutnak. Az erjesztett kancatej mások szemében tehát legfeljebb megtűrt barbárság, míg a derindák nem értik, mi kivetnivaló van benne. Egy másik jellegzetes szeszitaluk ellenben híres és Birodalom-szerte elterjedt: ezek a különböző bogyókból és gyógynövényekből (a rossz nyelvek szerint: gombákból, apró állatokból...) készített likőrök. Ezekből is több

száz, vagy inkább több ezer fajta létezik, az émelyítően édestől az epekeserűn át a sóság. (Igen, a sós ízű likőrig, mely egyes, nem derinda egyházatyák óvatos véleménye szerint az önkínzó flagellánsok vagy az Inkvizíció eszköztárába való, nem a vacsoraasztalra. A szeszes italokkal kapcsolatos óvatos fogalmazásra egyébként hagyományosan azóta van szükség, amióta egy Carappóba való ellán püspök kiütötte a vendégek szeme láttára egy leiosz iniciátusz fokozatú rón egyházi bíró fogait, amikor az a püspöki pincészet zászlós borát a „voltaképpen nem is annyira rossz” mondatot követően felöntötte málnaszörppel...)

Mint minden emberi társadalomban, a szeszes ital fogyasztásának Shadonban is komoly kultúrája alakult ki. Az itallal kínálás baráti, bajtársi gesztus, visszautasítása ezért általában durva sértés. A férfiaknak illik bírni az italt, ittasan kell tudni nótázni, vagy legalább szórakoztató történeteket mesélni. A nők részegsége társaságban ellenben taszító, uruk vagy apjuk számára komoly szégyen; a hölgyek legfeljebb a kipirult jókedvig juthatnak el férfitársaságban – erre egyébként erényeik védelmében is nagy szükség van. Mivel ittasság esetén szent Calictus a személy meglévő tulajdonságait tárja a Hétarcú Isten elé, a részegség nem számít mentő vagy enyhítő körülménynek Shadonban.

Ki is ez a szent Calictus? Megítélését nehezíti, hogy több szent is akad, aki ezt a nevet viseli. Legelsőként az ősidőkben az a férfiú, aki szőlőt telepített Ellániába. Róla e tétten kívül semmit nem tudunk; egy kőtáblára vésett imaszöveg őrizte meg nevét Belana-Roda városában (az Örökké Termő Szőlőfűrt Kápolnában), avval a ténnyel együtt, hogy már jóval a Birodalom előtti időkben is az Egyetlen feltétlen híve volt.

Shadoni szent Calictus Shadon várának alapítása körül élt, lovag volt, akit ellenségei le kívántak téríteni a Márványtestű imádatának útjáról. Mélyen hívő ember lévén inkább a vértanúságot választotta: elevenen főzték meg egy serfőző üstben, amelyből hite

megtagadásával bármikor kiszállhatott volna, de nem tette. Annak a főzőüstnyi sörnek egyébként csodás hatása lett: aki csak ivott belőle, szívében olthatatlan vággyal az Egyetlen buzgó hívévé vált, lett légyen korábban akár a Kosfejű elvakult szolgája.

Volt azután Sánta szent Calictus úgy kettőezer évvel ezelőtt, ugyancsak Ellániában. Ő féllábú öreg pap volt egy azóta elpusztult kis faluban. A világ csodájának számító, a környék lakosainak jólétet biztosító gyönyörű szőlőket férges támadták meg, alattomos fertőzések: fenesedés és a fekete kacsótvar. Mindenki rontó varázslatokról beszélt, hiszen közönséges módszerekkel, sőt körmenetekkel sem sikerült a bajt elhárítani. Calictus azonban a szőlőhegyen hét napon át virrasztott és böjtölt, szüntelen imával kérte a Könyörületesség Istenét, hogy szüntesse meg a csapást – a hetedik nap estéjén nagy fényesség támadt, egy angyal (vagy egyes vélemények szerint a szőlőket telepítő első szent Calictus) jelent meg, megáldotta az öreg papot, majd távozott. Az öreg egy szemvillanás alatt legalább tíz évet fiatalodott, a szőlőből pedig nyom nélkül eltűnt a betegség. Így beszélnek.

Negyedszerre pedig volt Harcos szent Calictus, ötszáz évvel ezelőtről. Ő paplovag volt, hadvezér, aki elkerült egy öldöklő csatát azáltal, hogy égi sugallat és látomás hatására egy ital mellé meghívta békülni az ellenséges vezéreket. Önmagában már az csodaszámba ment, hogy elfogadták a meghívást. Az italozás maga pedig olyan kitűnően sikerült, hogy az ellenséges vezérek barátként váltak el, mely barátság csodálatosképpen a kijózanodás után is tartós maradt.

Szent Calictus szerzetesi közösségei termelőtevékenységet folytatnak; rendkívül magas színvonalon foglalkoznak a szeszesital készítésével, palackozásával, illetve valamennyi ezt megelőző mezőgazdasági munkával. Általában az adott tájegység jellemző italát állítják elő, a bort saját termesztésű szőlőből, a sört saját vetésű és aratású gabonából. A kész nedűkből maguk is fogyasztanak, az Egyházat is ellátják, de tetemes részét jó pénzért eladják, az így befolyt összeggel az Egyházat gazdagítva. Gyűjtői és gyarapítói a szeszesital és az evvel összefüggő mezőgazdasági munkákkal kapcsolatos irodalomnak; kolostoraik könyvtárában olykor a világ túlsó felén, évezredekkel korábban írt művek (másolatai...) is megtalálhatók.

A szerzetesek általában jovialis, kedélyes férfiak, barna csuhát és fehér kötényt viselnek, derekukon egyszerű barna kötelet. Arcukat simára borotválják, fejük tetejére tonzúrát nyírnak. Az italt mindig mértékkel, de (vagy éppen ezért) jókedvvel, örömmel fogyasztják.

Napjaik az ima és a munka kettősségében telnek: napkelte előtt közös imán és éneklésen vesznek részt, együtt reggeliznek, majd naphosszat dolgoznak; késő délután másodszor is együtt étkeznek, közös imán majd néma áhítaton vesznek részt, majd lefekvésig cellájuk magányában elmélkednek, vagy a könyvtárban olvasnak.

Vidéki kolostoraik gyakorlatilag majorságok, gyakran más szerzetesek vagy paplovagok rendházaival egybeépített épületegyüttesek; körülöttük szőlők, gyümölcsösök vagy éppen gabonátáblák, a hely sajátosságai szerint. Egyszerre egy-két tucat szerzetes él itt és végez termelőmunkát. Városi kolostoraik vendéglátóhelyként, ivóként, fogadóként is működnek; ezekben kevesebb, féltucatnyi, tucatnyi szerzetes él és dolgozik. E fogadóknak az árak az átlagosnál magasabbak valamivel, a kiszolgálás, a színvonal viszont ezt bőven ellensúlyozza.

A Rend valamennyi tartományban jelen van, két-három nagyobb vidéki kolostorral, valamint a jelentősebb városokban vendégfogadóként működő kisebbekkel. Az egyes kolostorok élén a választott házfőnök áll, a tartomány legnagyobb kolostora élén pedig a rendfőnök. A rendfőnökök maguk közül választják ki a főapátot és annak helyettesét, akik ekkor lemondanak rendfőnöki posztjukról, hogy Tela-Bierából irányítsák a Rend működését, illetve a főapát a Főatya udvarában betöltse a főpohárnoki tisztséget. Megjegyzésre érdemes, hogy Szent Calictus Sörmérés létezik még Erionban, Pyarronban, sőt a pentádi Daerim városállamában is – e kolostorok házfőnökei a főapát helyettesének mint rendfőnöknek irányítása alá tartoznak.

Érdekesség, hogy Shadlekben, a rendfőnök kolostorában szigorúan titkos különleges eljárásokkal pezsgőt avagy habzó bort képesek előállítani. A legfinomabb ellániai borok házasítását hatalmas fémhordókban érlelik pezsgővé, majd zárják dugó alá, hogy nagyurak és ínyencek akár ezüstök tucatját is megadják érte. A receptúra és a pontos módszer féltve őrzött titok, amelyet az utóbbi évszázadokban többször próbáltak megkaparintani illetéktelenek, mindezidáig sikertelenül. Ahogy a

módszer pusztá utánzása sem vezetett eddig eredményre.

Hasonló „hétpecsétés titkot” őriznek persze más kolostorokban is: a verionei rendfőnökök derinda hagyományok alapján készítik el a Kilencfüves Keserűlikört, amelybe állítólag három közkeletű gyógyfű mellett három igen ritka növényt (szürke kopófü, lisztkáposzta, májlevelű fehérturbolya) és három amúgy halálosan mérgező virágot főznek, a kész likőrnek viszont tagadhatatlan és kézzelfogható gyógyhatása van. Cormassa egy kisebb kolostorában pedig a borpárlatok készítését fejlesztették olyan tökélyre, hogy a világ túlsó felére is szállítanak, súlyos aranyakért – a pontos módszer persze itt is titok, de annyi sejthető, hogy mintegy félezer bor házasításával érik el a kívánt minőséget, mely borok között egy-két évszázados is van.

További érdekesség, hogy Shadon szinte valamennyi szőlősgazdája tart a pincéjében egy szent Calictust ábrázoló, felszentelt képet vagy szobrocskát, amely jó eséllyel megakadályozza a bor ecetesedését vagy barnatörését. A szakrális alapútól eltérő egyéb hasonló profán mágikus tárgyak vagy eljárások, ráolvasások ugyebár szigorúan tiltottak az egész Birodalomban.

Játéktechnika: szent Calictus szerzetesei minden szempontból közönséges szerzetes kasztú szerzetesek. Öt növendéki évük után képesek lesznek a szerzetesi mágiát használni, jártasságot szereznek a pszi Második Körében, melyet az ötödikig fejleszhetnek. Mindannyian legalább harmadik fokon jártasak a dorbézolásban, illetve negyedik fokon az egyik alkohollal kapcsolatos iparüzés képzettségben (pl. sörfőzés, pálinkafőzés stb.), valamint a földművelésben (gyümölcsstermesztésben stb.)

TEOLÓGIAI ÉS KULTIKUS KITEKINTŐ

Monoteizmus. Domvik hívei számára „az” Isten; ilyenként egyedül méltó arra, hogy istenségként imádják. A shadoniak természetesen tisztában vannak avval a ténnyel, hogy számtalan más istenség is biztosít szakrális mágiát a pogány papoknak; evvel együtt, mivel számukra Domvik „az” Isten,

nagy I-vel, elutasítják a többi istenség Domvikhoz fogható voltát. A többi istenség „csak” istenség, az apoteózis különböző fokain álló túlvilági entitás, akik közt akad nem lebecsülendő hatalmú is ugyan, de egyszerűen nem méltók arra, hogy „az” Isten hívei Istenként tiszteljék őket. Mert „az” Isten Domvik; nem áll ugyan felette valamennyi egyéb istenségnek, de egyedül Ő magasztos annyira, hogy minden körülmények között méltó legyen az imádatra.

Domvik természetesen nem mindenható. Ez kényelmes abból a szempontból, hogy a rossz, gonosz és romlott dolgokért nem ő felel, hanem más, imádatra éppen ezért nem méltó istenségek, vagy éppen az ember szabad akarata. Domvik tanításai szerint semmi sincs eleve elrendelve – az Ember valódi akaratot kapott, amellyel szabadon élhet, Domvik csak figyel és ítél.

Domvik neve a lingua domini nyelvű dom, azaz úr és vik, azaz szent szavak összetételéből alakult ki. (Megjegyzésre érdemes, hogy Gorvik állam pusztja neve már rendkívüli arculcsapása mindannak, ami szent: a gor szó ugyanis kráni khors nyelven jelent földet, vidéket – lásd pl. Gor Vassak földrajzi egység Középső-Kránban.)

Hittételek. Domvik vallásának alapja a hit és az erkölcs. Az erkölcs egyik alapja a kötelességtudat; az egyén felelőssége valamennyi tettéért és valamennyi neki adatott vagy reá bízott dologért. „A Gyermek csak magáért felel, az Apa magáért és minden Gyermekért, a Pap magáért és minden Apáért és minden Gyermekért, a Főatya pedig magáért és mindenkiért.” Az erkölcs másik alapja a büntelenség illetve az arra való szüntelen törekvés.

A bűnök: a mértéktelenség és pazarlás, a testi gőg és a parázna bujaság, a gyűlölet és viszály, az irigység, a joggal vagy hatalommal visszaélés illetve a gondoskodás elmulasztása, a lustaság, és a tudás pusztítása. Domvik tehát nem tiltja a részegítő italokat, de elvárja a mértéket. Nem tiltja, nem bélyegzi meg a testi

szerelmet, de nem tűri a nemi erőszakot, a házasságtörést, a megesett nő eltaszítását és a természet elleni fajtalanokodást. Akinek hatalma van mások felett, legyen az úr a szolga felett, férj az asszony felett, szülő a gyerek felett, annak gondoskodási kötelezettségei is támadnak.

Az embernek emberhez méltó élet jár. Ez persze nem a feudális társadalmi rend feladását jelenti, amint az egyes utópista gondolkodók olykor valóban felvetik; hírhedt példa Vinite Arcorrie professzor esete, aki a társadalom tagjainak abszolút egyenlőségét hirdette P.sz. 2970 körül a Gordoza Egyetemen – őt megfosztották professzori címétől, katedrájától, és gondatlan felségárulás bűne miatt öt évre sóbányába küldték, ami helyett ő élete végéig tartó kolostori vezeklést vállalt szent Hraviamusz böjtlői közt. Az emberhez méltó élet a maga társadalmi állása szerint jár az embernek, de a nép legalsóbb rétegeit, a legelesettebbeket, legszerencsétlenebbeket is megilleti valamiféle minimum. Az ember éhen nem halhat, igaztalan vád nem érheti büntetlenül, javaiból ki nem forgatható, családjától el nem taszítható, önkényesen meg nem alázható, a maga társadalmi állása szerint meghozott döntései, ha azokért a felelősséget vállalja, tiszteletben tartandók. (Ezt Shadonban igen komolyan veszik; például a külvilági rosszindulatú dezinformációk ellenére kínvallatást alkalmazni csak háromtagú világi bíróság vagy felszentelt inkvizítor engedélyével lehet, s a kínzást foganatosító bakók tettüket meggyónják utána.)

A gyónás a bűnök megvallása az Egyház színe előtt; lehetőség van rá nagyobb ünnepeken, közösen, némán, és lehetséges felszentelt pap (egyházi személyeknek: másik egyházfi) előtt négy szemközt. A bűnös feltárja bűneit, amelyekre Domvik a lelkiismeret útján figyelmezteti, őszinte megbánást tanúsít, fogadalmat tesz a további bűnöktől való tartózkodásra, majd a gyóntatóval közösen imádkoznak megtisztulásért. Komolyabb bűnök esetén a gyóntató büntetést is meghatároz: imák, előírt jócselekedetek, súlyos esetekben önsanyargatás, végső soron vezeklés egy szerzetesrendben. A gyónás titkos, a gyóntatót titoktartás köti, kivéve az Inkvizícióra tartozó kirívó eseteket. (Persze ötletes penitencia lehet a bűn nyilvános megvallása is...)

A jócselekedetek a bűnök ellentétei: a mértéktelenségé a böjt, a bujaságé az önmegtartóztatás, a pazarlásé, irigységé és a

gondosság elmulasztásáé az adományok, a lustaságé a munka.

„Festett szobrok és faragott képek” Domvik testi mivoltában történő ábrázolása általában véve tilos. Képeken, freskókon hét lángoló vagy ragyogó buzogányként ábrázolják, vagy Úr-arcokként. Az Úr-arcoknak, nevükkel ellentétben éppen az arcuk nem látszik soha: általában szerzetesi csuklyát viselnek, olykor lovagi sisakot. Hátukon minden esetben szárny látható, kilétük öltözékükből, kezükben tartott tárgyaikból állapítható meg. Például a Második Arc lovag, pajzssal és karddal; a Harmadik Arc enyhén pocakos férfi, kisgyermeket és kenyeret tart a kezeiben; a Hatodik Arc csuklyás inkvizítor, ostorral és hadijogarral; a Hetedik Arc valóban fekete, mendrával a kezében stb. (Egyes régebbi ábrázolásokon a Hetedik Arc feje látszik, emberi koponyaként.)

Domvik ábrázolásának másik bevett és elfogadott módja nevének lingua dominin történő kiírása, általában lángok közt vagy ragyogó glória belsejében. Az Úr-arcok ábrázolása is történhet így, sőt olykor egyszerűen a sorszám rúnáját vésik fel.

A testi ábrázolás tilalma a legkorábbi időktől fennáll, és bizonyos etnikai villongásokra vezethető vissza: az utolsó csepp a pohárban állítólag az volt, amikor az ellánok „mélységesen felháborodtak”, midőn Domvikot egy Nyugat-Shadlekből odaszármazott mester öreg derinda férfiként festette meg. A mélységes felháborodás ebben az esetben karóba húzást jelentett, a mester családja pedig kénytelen volt lemeszlni a műalkotást, így véresre korbácsolással és kiséprűzéssel megúszták az ízlésbeli vitát.

A templomokban és a kegyhelyeken mindazonáltal bőven találunk szenteket, Hősöket és angyalokat ábrázoló szobrokat és képeket, melyek előtt a buzgó hívek közbenjárásért imádkozhatnak.

Az ima. Domvikhoz hosszan imádkozni általában az egyházfik szoktak; az egyszerű hívek csak a templomi istentiszteletek során, a pappal együtt. Magát az Istent egyéb alkalmakkor röviden, egy-egy gyors fohász erejéig szólítják csak meg, pl. Domvik segíts! Az egyszerű hívek problémáikkal, kívánságaikkal, félelmeikkel a szentekhez és az angyalokhoz fordulnak, őket kérik közbenjárónak és hívívőnek. Ennek magyarázata egyszerű: Domvik hatalmas, éppen ezért nem foglalkozhat csip-csup ügyekkel. A paraszt életében bizonyára nagy horderejű esemény a csirkevész vagy a férj

fogfájása, mégsem lehet ezeket mint világméretű problémát az Isten elé tárni, Aki valószínűleg valóban világméretű problémákkal van elfoglalva éppen. Azon kívül a Főatya is imádkozhat Hozzá éppen akkor. A paraszt csak neveltségessé tenné magát, ha csip-csup ügyeiről azt gondolná, bármit is számítanak a világ folyásában.

Domvik profán kontextusú emlegetése általában kerülendő; a hétköznapi élet viszonyai kapcsán az Úr-arcokat vagy a szenteket szokás nevesíteni. Példa erre az általános köszönés: „A Hét Arc fénye...!” amire a válasz hagyományosan: „...ragyogjon ránk!” Betegnek, gyengélkedőnek: „A Gyógyító adjon enyhet!” Ivás közben: „Calictusra! Ez ám a bor!”

Érdekességként megjegyezzük, hogy az ima végszava hagyományosan az „Ammán!” szó, amelyről a műkedvelő botcsinálta shadoni nyelvészek kimutatták, hogy a kevésbé udvarias „Add már!” felszólítás torzult változata. Godoni nyelven a szótó valóban az ad, adni, de a ragozás egyáltalán nem godoni. Lingua domini nyelven a szó ebben a formájában nem érthető, „az ima végszava” magyarázattal látják el, de etimológiája valószínűleg a „ha a'an ma'an” kifejezésre utal; ez nehezen fordítható le, szó szerint „ezért szóltam” a jelentése, de a szól itt alázatos felhangú, ahogy szolga szól az úrhoz, tehát közelebb járunk avval, hogy „ezt terjesztem elő”. Ami a nyelvészeti fejtegetés érdekességét adja, az az a tény, hogy a pyarroni (lar-dori) varázslók szerint a mozaikok végére biggyesztett úgynevezett végjel rúna helyes olvasata szintén ammán. Egyrészt rejtély, hogy ezt honnan veszik, másrészt az ebből levonható hajmeresztő elméletek fennen hangoztatásától azért óvni mindenkit, mert Shadonban kevesebbért is égettek már...

Liturgia. Az istentiszteletek általában közös énekléssel kezdődnek és fejeződnek be, és a szertartás során is gyakran van egy, akár több ének. Központi és elmaradhatatlan elem a közös, hangos ima, amikor a pap után szavalják a hívek az imaszöveget. Szintén elmaradhatatlan a néma ima, amikor mindenki magában fohászodik vagy magában tart bűnbánatot. Szinte minden alkalommal elhangzik valami magvas bölcsesség, amelyet a

pap megmagyaráz; ez a módja az aktuális események szertartásba szövésének, az Egyház mindennapi életre szóló útmutatásának.

Az egyházi énekek közt sarkalatos szerepe van a hét főzsoltárnak, amelyek a legősibb eredetű és mind a mai napig a legmagasztosabbnak tekintett énekelt imaszövegek, a vallás legalapvetőbb kérdéseiről, ember és isten viszonyáról, az életről és a halálról, a bűnről és a jócselekedetéről, a hitről és a felelőségről. A főzsoltárok a jelek szerint idősebbek a jelenleg ismert Egyháznál, nyelvezetük valamennyi shadoni nyelven archaikus, olykor hivatkoznak olyan földrajzi egységekre, csillagképekre, növényekre, amelyek a jelenlegi ismeretek szerint nem léteznek. (Valószínűleg már nem léteznek, illetve máshogy léteznek; pl. a Sarló csillagkép már évezredek óta a Csiga nevet viseli, lévén alakja inkább ahhoz hasonlatos; a fehérgyöngy-gyertyánok csak ősi képen maradtak fenn, miután Godon bukásakor varázstűz pusztította el ligeteit a mai Felföldön; a Mély Álomok Tava pedig dokumentáltan egy P.e. 497-ben bekövetkezett vulkánkitörés és földmozgás következtében tűnt el.)

Szintén központi szerepet tölt be a hétszer hét úgynevezett Arc-zsoltár, az egyes Úr-Arcokhoz kapcsolódó egyházi énekek. Ezeken kívül van további hetvenhét zsoltár, melyek szintén mind réges-régik, bár a főzsoltároknál valamivel azért újabbak. A hagyomány szerint az első hét Főatya tizenegy-tizenegy imájáról van szó, amely valószínűleg nem állja meg pontosan a helyét. A főzsoltárokkal ellentétben ezek között már szerepel több olyan is, amely az Egyházzal és annak tagjairól szól.

A zsoltárok egész Shadonban egyformák, dallamuk azonos, szövegük minden nyelven egyféle. Hangszerrel kísérmni őket szigorúan tilos, sőt fennhangon énekelni is csak magasztos, a vallással összeegyeztethető helyzetekben szabad. Megjegyzésre érdemes tény, hogy Lingua Domini nyelven énekelve a hét főzsoltár képes bizonyos gyenge mágikus hatás

kiváltására; „olyan az, mint a szférák zenéje.”

A zsoltárok mellett léteznek még az úgynevezett hitvalló énekek, a dicséretes és az úgynevezett fohászok – utóbbiak énekelve előadott könyörgő imák. Ezek már nagy változatosságot mutatnak tájegységenként, számuk több százra tehető. Ünnepeken gyakran kísérik a dicsérő énekeket zenével (fúvósokkal), sőt olykor táncsal is. (Megjegyzendő, hogy orgona csak a legnagyobb templomokban, általában csak a püspöki székhelyeken van, lévén eleve nagyon drága és folyamatos szakszerű karbantartást igénylő holmi...)

Shadonban gyakorlatilag minden felnőtt tudja fejből a hét főzsoltárt, valamint legalább egy-két tucatnyit a többi zsoltárból, és ugyanennyit a dicséretekből és a fohászokból. Az az idegen, aki bár jól beszél a helyi nyelvet, véletlenül tanújelét adja annak, hogy nem ért egy zsoltárból származó idézetet vagy szóképet, rögtön gyanússá válik.

A prédikációk során elhangzó bölcsességek is köteteket töltenek meg. Legismertebb közülük a Példázatok Könyve és az Útmutatások, de találunk egyes szentek nevével fémjelzett Intelmeket is. A Szent Antológia egy soha véget nem érő tanítás- és szentencia-gyűjtemény, szintén egyes szentek összegyűjtött tanításairól. A Szent Glosszárium ehhez nagyon hasonló, ez azonban a szentté nem avatott egyházfik, főleg a Felső Papság tagjai és a Főatyák bölcsességeit tartalmazza. A Legendáriumok a szentek életéről, cselekedeteiről és a világra tett hatásukról szólnak; a Szent Történelem az Egyház történetét tartalmazza. A Szent Breviárium afféle tanulmányok vagy rövidebb magyarázatok gyűjteménye (önmagában eddig nyolc vaskos kötet!), amelyeket a Kortalanok illetve az Élőszentek fűznek a zsoltárokhoz vagy az eddig részletezett egyházi iratokhoz. Ezen felül gyakorlatilag több száz kötetet tesznek ki a teológiai munkák és filozófiai eszme-futtatások.

A Szeptameron a Hétszeres Hitvallás, Domvik legszentebb könyve, vallásának alapműve. Hét hetedből (szeptádból) áll, melyek egyrészt isteni kinyilatkoztatásokat tartalmaznak, másrészt himnuszokat, imákat. A Szeptameron tartalmazza a vallás kanonizált teremtéstörténetét, Domvik „fellépését”, az egyes Úr-Arcok mibenlétét, a vallás létének megokolását, a liturgia legalapvetőbb vonásait, röviden: a leglényegesebb hittételeket. Első szeptádjá a Teremtés Műve, a további, címmel jelölt

szeptádok a Vándorlás Éneke és az Egyesülés Krónikája. Maga a Lingua Domini nyelvű szöveg is több változatban ismert, a különböző fordítások pedig különösen nagy változatosságot mutatnak. Nem beszélve az egyes eretnek szekták és mozgalmak Apokrif Szövegeiről, melyek (állításuk szerint) eredetileg a Szeptameron részét képezték, csak „egyesek” politikai okokból eltávolították azokat a szövegekből.

Egyéb tudnivalók. A gyász színe Shadonban a szürke. A temetőben a Hetedik Arc jelképének számító koponyadíszes buzogány szolgál fejfaként. A kisebb templomok harangzúgással köszöntik a napfelkeltét és a napnyugtát, illetve az istentiszteletek kezdetét és végét. A nagyobb templomok óránként zúgatják a harangokat, hajnali négy órától éjfélig.

AZ EGYHÁZ FELÉPÍTÉSE

Domvik Egyháza (L. D.: >>Óreosz / Glóreosz<< Szóma Domviké, azaz Domvik >>Gyönyörű / Dicsőséges<< Teste) erősen központosított, szigorú alá-fölérendeltség alapján felépített szervezet, gyakorlatilag állam az államban. Az egyházi szuverén a Főatya, az Egyház egyszemélyi és gyakorlatilag teljhatalmú irányítója, a Birodalom három legfőbb, egymásnak mellérendelt méltóságának egyike. Egyenrangú a Királlyal és az Uralkodóherceggel, sem azok őrá, sem ő amazokra nincs és nem lehet joghatással. Ez a berendezkedés a Triatosz (L. D.: Hármasság), amelyet a Tavaradolai Bulla (P.sz. 2887.), Shadon Birodalom „alkotmánya” konstituál.

A Főatya székhelye, Tela-Biera kívül esik a birodalmi közigazgatáson; az apró Szent Tartomány közvetlenül az Egyház világi igazgatása alatt áll. Más tartományokban, amelyek vagy a király, vagy az uralkodóherceg fennhatósága alá tartoznak, az Egyház tekintélyes földek tulajdonosa; az Egyház magas rangú tagjai az adott tartomány főnemesekkel egy sorban lévő zászlósurai. A Birodalom minden lakója (a királyi és uralkodóhercegi dinasztiák tagjait kivéve) adót, jövedelme tizedét fizeti az Egyháznak; az egyházi bíróság és hatóságok joghatósága alatt (is) áll, az Egyházat (is) védeni tartozik.

Az Egyház helyi egységei a templomok, rendházak és kolostorok. A legfontosabbak a rendházak: önmagukban is jól erődített épületek, melyek magukban foglalják a templomot, az Egyház

helyi hivatalait (népesség nyilvántartása, adóztatás, kisebb viták nem-peres rendezésében segédkezés, oklevelek kiállítása és megőrzése stb.), a papok és családjaik lakóhelyeit, a kiszolgáló létesítményeket. Olykor szerzetesi vagy paplovagi kolostorok, lakókörtetek is a rendház részét képezik, de fontos leszögezni, hogy a faiosok és a leiosz thairák szinte soha nem állnak a rendház vezetőjének irányítása alatt (kivéve Szent Xinez Szolgáló Rendjét, akik viszont mindig). E helyi rendházak, templomok gyakorlatilag minden shadoni városban jelen vannak, vidéken pedig a nagyobb falvakban. Nagy általánosságban kijelenthető, hogy nagyjából hét-nyolc nagyobbacska falura vagy úgy egy tucat kisebb falura jut egy olyan, ahol rendház és templom van; kisebb városokban pedig úgy minden két-háromezredik lakosra jut egy rendház és templom. A rendházakat papok (L. D.: sacerdos) vezetik egyedül vagy ketten-hárman, mellettük olykor egy-két atya (L. D.: pater) teljesít szolgálatot; ez utóbbiak már felszentelt papok, de fiatalok lévén még gyakorló idejüket töltik, gyakran a rendház illetékességi területén vándorolva.

Az igazgatás következő szintje az egyházkerület, a domínium; általában hét-tíz rendház alkotta területi egység felett gyakorol hatalmat. Az egyházkerület központjában székesegyház található, az egyházkerületet a megtévesztő nevű főpap (L. D.: sacerdos maximus) vezeti, neki alárendelve több pap is dolgozik. Az egyházkerületekben találjuk az egyházi bíróságok és adóhatóságok első fokú szerveit is. Egyházkerületet vezető főpappá legalább Initiatus fokozatú férfi nevezhető ki.

Változó számú, nagyjából hét-tizenöt egyházkerület alkotja az egyházmegyét, melyek központja mindig egy nagyobb városban található. Központja a katedrális és a hozzá tartozó rendház, vezetője a püspök (L. D.: episcopus, ellán: bispo). Itt már komoly igazgatási apparátus áll, amelyet az úgynevezett Püspöki Hivatal fog össze, élén egy sacerdos maximusszal. Az egyházmegyék az egyházi bíráskodás fellebbviteli fórumai, és az egyházi büntetőbíráskodás első fokú szervei. A Püspöki Hivatal gyakorlatilag mindig fenntart könyvtárat, levéltárat. A püspök mindig nagy

földbirtokok felett rendelkező úr, birtokait a Hivatal igazgatja. A Püspöki Hivatal jogosult a három első ún. kis kvalitheát elvégeztetni. Az egyházmegye, a domíniummal szemben, már önálló, jogi személyiséggel rendelkező egység, amelynek lehetnek tulajdonai, jogai és kötelességei. Megjegyezni kívánjuk, hogy püspökké kizárólag legalább Albus fokozatú férfi nevezhető ki. (A rón „püspök” és az ellán „bispo” szó valószínűleg egyaránt a godoni „bős-fi” azaz bőséggel ellátott férfi szóra megy vissza. A hossolok és a derindák, nyelvük nem lévén godoni gyökerű, a lingua domini torzított változatát használják, ők a püspököt „episzóp”-nak mondják.)

Az egyházi igazgatás következő szintje találkozik a világi igazgatással; az egyházmegyék egyházi tartományokat alkotnak, melyek megfeleltethetők a huszonegy birodalmi tartománynak. Az egyházi tartományok központja a bazilika és a hozzá tartozó rendház, élén érsek (L. D.: archiepiscopus, ellán: archbispo) áll, közvetlen alárendeltségében több püspökkel; akiket a megyés püspököktől való megkülönböztetés érdekében címzetes püspöknek szokás hívni. Az Érseki Hivatal működteti az egyházi büntetőbíróság második fokát, amely azonban bármikor bármely egyházi joghatóság alá tartozó ügyet magához vonhat a tartomány területéről. Az Érseki Hivatal az ún. kis kvalitheák bármelyikét elvégeztetheti, és a rendes kvalitheák közül is az elsőt. A tartomány paplovagi társaságai általában az érsek alá tartoznak. Érsekké kizárólag legalább Candidatus fokozatú férfi nevezhető ki.

Nem tekinthető újabb igazgatási szintnek, csupán a huszonegy egyházi tartomány igazgatását teszi áttekinthetővé a tény, hogy Shadon, Shadlek és Berranaroda érseke mellett-felett egy-egy bíboros (L. D.: cardinalis) is szolgálatot teljesít, akinek szimbolikus feladata az érsek helyett a többi érsekkel és a Tela-Bierával való kapcsolattartás. Bíborossá kizárólag érsekek nevezhetők ki; a bíborosok a Felső Papság

tagjai, így a hetedik kvalitheát kell teljesíteniük. Bíborosok ezen kívül többen is szolgálnak Tela-Bierában.

Az Egyház legfőbb igazgatási szintje Tela-Biera, a Főatya udvara. Itt tevékenykedik a Felső Papság, illetve az igazgatás valamennyi csúcsszerve. A Felső Papság alkotja az Egyház törvényeit, és a Főatya hirdeti ki azokat. Tela-Biera gyakorolja a hatalmat a szerzetesrendek és az azok mintáját követő paplovagi rendek felett; közvetlenül Tela-Bierának engedelmeskedik az Inkvizíciós Liga, a Második Arc Testvérisége és a Titkos Inkvizíció.

Utóbbiakról szólva néhány szót. Az Inkvizíciós Liga, tehát „az” Inkvizíció az eretnekek, elhajlók ellen lép fel, illetve a tilalmas mágiát űzők ellen. Előbbiek esetén a gondatlan elhajlást, a hivatalos tanok vétlen félreértését nem büntetik feltétlenül halállal: elegendő a vezeklés, a bűnbánat. Shadonban az Inkvizíció nyomozó, vádló és ítélkező szerv. Tagjai, a thaleioszok (L. D.: fegyver-papok) önálló, az egyházi igazgatáson kívül eső szervezetet alkotnak, a tartományi Érseki Hivatalokkal párhuzamosan kiépített Tartományi Inkvizíciós Székeket. A thaleioszok nyomozásuk során gyakorlatilag utasíthatják az érseki és a püspöki hivatalok valamennyi alárendeltjét, bárkit az egyházkerületekben, illetve a legtöbb szerzetesrend és paplovagrend tagját. Magukat a püspököket és érsekeket nem utasíthatja, de azok sem akadályozhatják az ő munkáját. Egyházi bíróként eljárva vezeklésre és pénzbüntetésre ítélnak bárkit, aki az Egyház joghatósága alá tartozik; a halálos ítélettel is végződhető ügyeket azonban bírói tanács elé kell vinniük, ahol ők vádlóként az ítéletet nem hozhatják meg. A bírói tanács három, öt vagy hét tagú, de más thaleioszok természetesen helyet kaphatnak benne az egyházi büntetőbírók (akik „csak közönséges” papok) mellett. Az ilyen ügyekben kötelező továbbá a védelem is; ha más nem, az Érseki Hivatal egy jogász-papja látja el azt.

Az inkvizítori kvalitheákat kizárólag Tela-Bierában lehet letenni. Az Inkvizíciós Liga sajátos metszetet alkot a Titkos Inkvizícióval, e sajátos metszet az úgynevezett Belső Inkvizíció. A tapasztalt thaleioszok khon-thaleiosszá léphetnek elő, azaz belső inkvizítorrá. Az ehhez szükséges kvalitheát titokban lehet letenni, a belső inkvizítorok kiléte még a többi inkvizítor előtt is titkos, azt csak a Liga felsővezetése ismeri (akik amúgy maguk is szinte mind belső inkvizítorok). A khon-thaleioszok

joghatósága kiterjed a thaleioszokra, a püspökökre és az érsekekre is, azonban az ő eljárás alá vonásuk presztízszokokból mindig titokban történik.

A Titkos Inkvizíció e belső inkvizíciót leszámítva hivatalosan nem létezik. Gyakorlatilag azonban igen; és tevékenysége csak látszólag merül ki az Egyház belső tisztaságának megőrzésében. E feladatán kívül harcot folytat a Gonosz ellen, bármi legyen is az; kutatja a világmindenség titkait, az őstörténetet, a jövőt, a mágiát, és őrzi, nagyon ritkán használja is az ezekre vonatkozó tilalmas tudást. A legteljesebb titokban hangolja össze az Egyház különböző, gyakran egymás előtt is titokban tevékenykedő szerveit. Tagsága (a belső inkvizítorokat leszámítva) nincs kvalitheákhöz kötve, elméletileg az Egyház bármely tagját maguk közé fogadhatják. Tagsága kettős életet él: valódi hivatásukat más egyházi foglalkozással, gyakran eredeti foglalkozásukkal leplezik, bíborostól az inkvizítoron át valamely püspöki hivatal adóhatóságának szürke beosztott papjáig, az erioni Szent Calictus Sörmérés kocsmáros-szerzetesétől a verionei paplovagon át Szent Lyennarum Gyógyító Apácájáig.

A Második Arc Testvérisége az Egyház világi titkosszolgálat. Az Egyház állam az államban, nagyon is evilági politikai és gazdasági érdekekkel, melyek érvényesítésének a diplomáciai, politikai síkon túl titkosszolgálati aspektusai is vannak. Klasszikus kémkedésről, hírszerzésről beszélünk, illetve ennek elhárításáról; információk vásárlásáról, eladásáról, rostálásáról, meghamisításáról. (Ne legyenek illúzióink: akár az Udvarral vagy az uralkodóherceggel szemben is!) Ezen túl, az Egyház világi érdekeinek védelme mellett részt vesznek a bármely külső vagy belső ellenség elleni harcban. Felső vezetésük az Egyház magas rangú tagjaiból áll, együttműködik az Inkvizíciós Ligával, vagy éppen átfedések is elképzelhetők a Liga vezetésével. Végrehajtó állományuknak azonban csak mintegy egytizede egyházi: nagyobb részük világi zsoldos, akik jelentős része egyáltalán nem is sejti, kik a háttérben álló megbízók. (Hétpecsétes titok lévén mi sem merünk részleteket közölni, de, mondjuk úgy, az egyik közelebről meg nem határozott pyar főpapot P.sz. 3621 Csened havában nem baleset érte: pyar kalandozók végeztek vele, akik nem sejtették sem az illető pontos kilétét, sem a politikai vihart, amit halála kiváltott a színpalak mögött... De beszélhetünk arról a köztörvényes bűnözőről is, akit

az ordani diplomácia komoly erőfeszítésekkel mentett meg a megérdemelt halálra ítéleéstől; aztán, Domvik útjai kifürkészhetetlenek, gályáját a tenger mélyére küldte egy eronei kalózhajó, amelynek kapitánya később mágikus eskü alatt vallotta, hogy gorkiki tengerészek fizettek busás vérdíjat tetteért.)

Tela-Bierában a Felső Papság saját tagjai közül választja élethosszig a Főatyát, szigorúan rátermettségi alapon, titkos szavazáson. A felső papság tagjai, akik valamennyien érseki vagy bíborosi címet birtokolnak, egyrészt tanácsadó testületekbe tömörülve segítik a Főatyá döntéseit, másrészt vezetik az egyházi igazgatási csúcsszerveket. Nem képez hozzájuk képest új igazgatási szintet a Kortalanok és az Élőszentek szintje. Ők már nem teljesen emberek, jóval többek annál – megkezdték az átlépést Domvik túlvilági síkjainak valamelyikére, a Kortalanok már részben ott léteznek, az Élőszentek pedig gyakorlatilag teljesen: evilági manifesztációjuk tudatos erőfeszítést igényel. Ők a Legvégső Zsinórmérték (L. D.: Kanón Ultimar), a vallás mederben tartói. Tanácsaikkal segítik a felső papságot és a Főatyát, de evvel óvatosan kell bánni: ha világi, politikai kérdésekben nyíltan állást foglalnak, az akár katasztrófához vezethet; másrészt egy bizonyos bonyolultsági fok felett a problémák elvesztik az egyértelmű és logikus megoldhatóság lehetőségét: a Kortalanok kinyilatkoztatásai gyakran kétértelműek és enigmatikusak.

Látjuk továbbá, hogy a szerzetesrendek illetve a szerzetesi közösségekre emlékeztető paplovagrendek nem tartoznak az egyházi igazgatás alsóbb vagy középső szintjei alá: ők közvetlenül Tela-Bierának tartoznak engedelmességgel. Ha az adott szerzetesrendnek van egyszemélyi vezetője, ő valóban közvetlenül a Főatyá alá tartozik. Vannak azonban olyan szerzetesrendek, melyeknek nincs egyszemélyi vezetője, vagy különleges helyzetüknél fogva egyetlen rendházra korlátozódnak. E rendek a tevékenységi körüknek leginkább megfelelő igazgatási csúciszerv vezetője alá tartoznak. A szerzetesrendek felépítését követő leiosz thaira rendek például a Magasztos Seregek Hivatalát vezető bíboros alá. Például Szent Vertianus

Könyvesei (az Arctalan Leányokkal, a Titkos Inkvizícióval együtt) a Szent Titkok Hivatala alá, melyet immár háromszáz éve Canus Phora-Kroinos Vivindi cardinalis vezet (akiről nevéen kívül egész egyszerűen semmit sem tudnak a legközvetlenebb munkatársain, a Főatyán és a többi Kortalanon kívül...) Mint az eddigiekből is sejthető, az Egyház felsővezetése is bővelkedik a titkos és leplezett szervezetekben, melyekről még a Tela-Bierában tevékenykedők döntő többsége sem tud pontosat, az alsóbb igazgatási szinteken tevékenykedő egyháziak szinte semmit, az Egyházon kívüliek pedig még csak nem is hallottak róluk.

Szó esett továbbá az úgynevezett kis kvalitheákról; ezek az egyházi tudományos fokozat (Charta Pura, Initiatius, Albus, Canus stb.) megszerzéséhez kellene. Semmiképpen nem keverendők össze a „rendes” kvalitheákkal, amelyek nagy része csak Tela-Bierában teljesíthető (kivéve a pappá és a paplovaggá szentelést, amely az Érseki Hivatalok előtt is); érdekesség, hogy a szerzetesi eskü letétele, a „szerzetessé szentelés” nem számít kvalitheának, holott szintén erős kötelezettségekkel terhes.

Az Egyház világi nyelve, tehát az egyházi igazgatás, egyházi bírászkodás,

egyházi jogalkotás nyelve, a jelentések és beszámolók kötelező nyelve, az Egyház által kiállított oklevelek, az egyházi hivatalok mint hiteles helyek okiratainak nyelve az úgynevezett bíbor shadoni, a rón nyelv Shadon környékén beszélt dialektusa, mely egyben a világi törvénykezés, a királyi Udvar és a birodalmi hadseregek nyelve is – ekként a hatalmas és sokszínű állam afféle közös nyelve. A többi rón dialektushoz képest majdnem archaikus, és megfigyelhető, hogy tudatosan kerül a más nyelvekből beszivárgó jövevényszavak használatát, helyettük kinnal-keservvel szavakat teremt vagy képez a meglévőkből, hogy a lehető legszabatosabban fejezhessen ki bármit akár a jog, akár a filozófia, akár a mezőgazdaság és a háztartások világában.

2010.04.26.

Szerző: daekow

Forrás: Kalandozok.hu

Szerkesztette: Magyar Gergely